

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Posterior pars probabilioris sententiæ confirmatur. c. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

modo esse contra naturam, & quodam modo non esse: nam si consideretur natura rei ut existens, ei opponitur annihilatio, sicut non esse, quemadmodum negatio opponitur affirmationi. Si vero spectetur natura ipsa secundum essentialia solum prædicata, & secundum esse possibile, annihilatio non est ipsi contraria: sic enim indifferens est, ut sit, & non sit: hoc est, inter essentialia illius prædicata non magis connumeratur esse, quam non esse illius. Sed dices, secundum essentialia prædicata habet inclinationem, ut conseruetur, ergo annihilari est contra illius naturalem appetitum. Respondeo in essentialia sub esse possibili non esse realem inclinationem per modum potentie ad existentiam: essentia enim non distinguitur realiter ab existentia, & ita non habet realem inclinationem: sed essentia quando non existit, nihil aliud habet, quam posse existere, hoc est non implicare contradictionem, ut actu existat, quæ est logica potentia, licet realis, hanc autem etiam habet, ut non sit, est enim indifferens secundum essentialia prædicata, ut existat, & non existat.

CAPVT IV.

Posterior pars probabilioris sententiae confirmatur.

Altera pars nostræ sententiae erat, si corruptibile, & mortale sumantur respectu potentie creatæ corruptentis. Angeli, & animæ rationales suapte natura, ita sunt immortales, ut à Deo produci non possit aliqua creatura potens eas corrumpere. Cum enim nulla causa creata corrumpere possit aliquid annihilando illud (hoc enim est solius Dei) sed tantum inducendo in materiam vel subiectum formam contrariam; efficitur, ut Angeli, & animæ rationales à nulla causa creata corrumpi possint. Porro autem, annihilationem solius Dei esse constat, quia est corruptio totius esse, ac proinde rationi omnino opponitur: & penes hoc tantum fit, quod creatio rei definit continuari: qui solus Deus creare potest, & creationem continuare, ut disp. 176. monstratum est, ergo solus ille annihilare aliquid potest. Inductione autem formæ contrariæ non posse Angelos, aut animas corrumpi, manifestum est, quia vis id diuerso modo probetur: nam Angelus ideo nequit corrumpi inductione formæ contrariæ, quia ipse non est forma, quæ alicui materiæ, ut subiecto vniri possit, ut disp. 183. dicimus: ergo non habet formam contrariam, quia à subiecto aliquo possit expelli. Animæ vero rationales cum sint formæ materiæ, ab ea expelli possunt: sed quia suapte natura ita vniuntur materiæ, ut non pendeant ab ea secundum esse, ideo dum inducitur forma contraria, solum fit dissolutio compositi, quæ est eius corruptio: anima vero à materia separata perse manet: cum tamen aliæ formæ etiam substantiales, dissoluta compositione pereant, quia ab ipsa materia pendebant secundum esse: recte igitur diximus cum distinctione, Angelos, & animas corruptibiles esse sua natura comparatione potentie Dei, sed respectu causæ creatæ incorruptibiles & immortales. Quia distinctione vsus est Cyrillus citatus à nobis c. 2. his verbis, *Nam quod naturæ præcipue insunt, ea respectu creatoris nihil sunt. Quare sicut ignis combustus quidem est, sed non Deo sic & Angelus immortalis quidem est, sed non Deo. Et quidem ratione optima ita philosophatur: nam corruptibile, & in cor-*

Cyrillus.

ruptibile relate dicuntur, & quamvis ignis dici posset absolute sine vlla distinctione combustus, quia satis est ad hoc, ut ita dicatur, combustus esse respectu alicuius: tamen ut dicatur Angelus immortalis vel incorruptibilis, videtur necessaria illa distinctio, si hæc nomina sumantur pro potentia ad non esse quomodocunque agitis. Contra vero absolute dici possent mortales, quia satis erat respectu alicuius agentis, tales esse, ut affirmatiue tales dicerentur, nisi nomen hoc in alia significatione communiter vsurparetur, ut subinde dicemus. Si tamen esset nomen significans solum potentiam passiuam ad non esse absolute de illis enuntiaretur.

Quare pro maiori explicatione eorum, quæ diximus, obseruandum est, nomina hæc, *mortalis, & immortalis, corruptibilis & incorruptibilis* communiter vsurpari relate solum ad causas creatas. Cum enim non significant deitionem rei per annihilationem, nec deitionem communiter vsurpare potest materiam à forma, & ita mortem inferre, aut corrumpere: atque ideo non liceret, videntes his nominibus, asserere, Angelos, aut animas rationales sua natura mortales esse, aut sua natura non esse immortales: quia nisi aliud explicaretur, significarem has substantias à creato aliquo agente posse corrumpi: cum additamento tamen dicere debemus, non esse incorruptibiles respectu Dei, sed respectu illius corruptibiles & mortales natura sua, non modo potentia agentis, ut etiam concedunt Caier. & alij priores sententiae, verum etiam potentia reali passiuam ipsarum, ut cap. 2. exposuimus. Si tamen esset nomen, quod significaret aptitudinem ad non esse quocunque modo, vel diceremus destructibile id, quod quocunque modo desinere potest, sine dubio Angeli, & animæ dicerentur natura sua destructibiles, quia saltem respectu alicuius tales essent & non dicerentur natura sua indestructibiles, quia nomen hoc negare poteritiam ad non esse respectu cuiuscunque agentis, quod est proprium solius Dei, & hoc modo absolute dici debent Angeli, & animæ sua natura annihilabiles, ut ita loquamur quia relate dicuntur ad potentiam Dei, qui solus annihilare potest: & hæc substantia natura sua subduntur potentie Dei, ut possint annihilari.

CAPVT V.

Diluantur argumenta prioris sententiae.

Iam vero facile est euertere fundamenta prioris sententiae. Nam Concilium Lateranense, & alij Patres allegati loquuntur de corruptione, morte, & interitu à causa secunda, & his vocibus immortalis, incorruptibile, liberum ab interitu, videntur in communi & vulgata significatione, quæ significamus negationem potentie passivæ respectu potentie actiue creatæ, ut præced. c. ostendimus: at respectu Dei nolunt negare Angelis, & animabus potentiam naturam, ut destruantur, & ita loco in illa bulla in confirmationem sue definitionis adducit illud Matthæi 10. *Ne timeatis eos, qui occidunt corpus, animam autem occidere non possunt. Vbi place de morte à secunda causa inferenda, quæ proprie*